

Välbesökt utställning vid Baptistsamfundets arkiv

Under rubriken "Vad har Andrew Peterson och F O Nilsson att göra med Karl-Oskar, Vilhelm Moberg och Astrid Lindgren?" ordnade Baptistsamfundets arkiv en utställning under vecka 39 och 40. Vilka var då de här personerna? Andrew Peterson (Anders Pettersson) var förebild till Vilhelm Mobergs Karl-Oskar. Han och Fredrik Olaus Nilsson spelar också en roll i Astrid Lindgrens bok om sina föräldrar.

Vilka var Pettersson och Nilsson?

Peterson arbetade i många år med jordbruk innan han, vid 32 års ålder, 1850 utvandrade till USA. Där slog han sig ner i Burlington, Iowa. F O Nilsson var den förste baptistpredikanten i Sverige. 1850 dömdes han till landsförförvisning på grund av sin baptistiska övertygelse och lämnade landet året därpå. Först slog han sig ner i Köpenhamn men 1853 ledde han en grupp svenska baptister till USA. Efter en kort tid i Rock Island, IL sökte han sig till Burlington där han lärde känna Peterson.

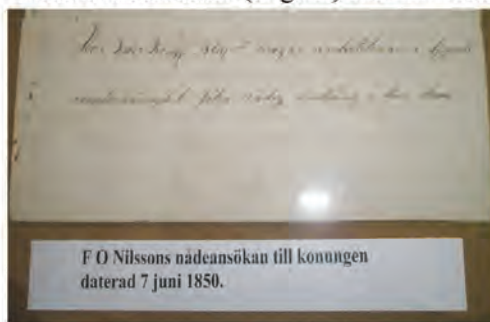
1854 döpte Nilsson Peterson och ett antal andra och en baptistförsamling bildades. Vid det laget hade de fått höra talas om den bördiga jordmånen i Minnesota och 1855 flyttade man till Carver County och grundade samhället Scandia. Här bildade man också en församling, byggde kyrka och skola. Under hela den här tiden var Peterson och Nilsson grannar och båda förde dagböcker.

Thord Ericsson och Magnus Lindwall

Populär föreläsning

Höjdpunkten under utställningsveckorna var när Tord Ericsson, från Andrew Peterson sällskapet i Ydre, föreläste om den här perioden utifrån sin bok "Mark, människor och möten" inför drygt hundralet åhörare. För den här utställningen hade en portabel utställning lånats från Andrew Peterson sällskapet. Den kompletterades med material från Baptistsamfundets arkiv däribland Göta Hovrätts instämning av F O Nilsson (original), Hovrättens protokoll (avskrift) samt Nilssons nådeansökan (original) alla från 1850.

Nilsson benådades 1860 och återvände till Sverige där han blev pastor i Göteborg. Peterson blev kvar i USA till sin död 1898. Nilssons dagböcker finns bevarade i Bethel University St Paul, MN (kopia i Baptistsamfundets arkiv) och Petersons i Minnesota Historical Society Library också i St Paul (kopia hos Andrew Peterson sällskapet i Ydre).

Parallellt med denna specialutställning hölls Baptistsamfundets permanenta utställning "Bibeln – Baptismen - Missionen" öppen.

Effektiv höststart

Kjell Nilsson

Styrelsen för FSL inleder hösten med en planeringskonferens, så även i år. Resultatet av den konferensen blir en reviderad verksamhetsplan och en preliminär budget som ligger till grund för ansökningar om pengar till verksamheten. Dessa dokument får sedan årsmötet fastställa. Jag kan efter denna konferens konstatera att FSL har en mycket aktiv, kunnig och intresserad styrelse och diskussionen vid konferensen var mycket konstruktiv. Verksamhetsplanen är redan tidigare mycket ambitiös med en vision som är heltäckande: "Samtliga föreningars arkivhandlingar i Stockholms län skall vara tryggt förvarade, registrerade och tillgängliga för forskning". Målen vi siktar på för att nå denna vision kvarstår men reviderades något.

Utökat samarbete på många plan

Nämnas kan att FSL vill få ett utökat samarbete med distriktsorganisationer och bibliotek och vi tar gärna emot inbjudningar för att informera. I den ambitiösa utbildningsverksamheten har ett seminarium om upphovsrätt planerats in. Utvecklingen av Arkivregister Stockholms län, ASL, fortsätter och vi vill få ett utökat samarbete med den nationella motsvarigheten, NAD. När det gäller ASL vill vi också sprida kunskapen om dess existens bättre framför allt till forskningsvärlden. Vi vill även gärna etablera kontakt med andra organisationer som arbetar för forskning.

När det gäller utökade kontakter vill jag gärna berätta att vi träffat våra systerorganisationer i andra län som valt att inte bygga upp en regional arkivdepå. Vi har formulerat vår gemensamma målsättning och hämtat inspiration från varandra. Vi kan konstatera att vi arbetar olika men mot samma mål.

Arkivens Dag den 8 november!

Den 8 november är det Arkivens Dag. Det är en dag då allmänheten har en möjlighet att ta del av det kulturarv som finns i landets alla arkiv. Vad händer i Er kommun? Gör kommunstyrelsen reklam för kommunarkivet med alla unika handlingar som finns förvarade där? Kanske en utställning den 8 november?

Hör Ni till de kommuner som tar emot föreningsarkiv så finns där oanade möjligheter att göra en intressant utställning om t ex en jubilerande förening. Om Ni tillhör den delen av stockholmskommunerna som ännu inte tar emot föreningsarkiv så passa på att efterlysa föreningsarnas handlingar innan dessa helt har försvunnit.

Länk från kommuns hemsida till FSLs hemsida?

Via Föreningsarkiven i Stockholms Läns hemsida når man lätt ASL (Arkivregister i Stockholms Län). Där finns c:a 50 000 poster registrerade. Genom att söka i ASL-databasen på "Institution" (t ex Er kommun) och "Kategori" (t ex Idrottsföreningar) får man snabbt reda på om det finns något material registrerat i ASL samt var materialet förvaras. Vissa kommuner - men inte alla - har en länk kopplad till FSL för att underlätta uppkopplingen till ASL. Har Er kommun en sådan länk?

Händer det något i Er organisation?

Skicka ett reportage, gärna med bilder, till Ordna och Vårda

Politiker och beslutsfattare: Öppna upp kommunarkiven!

Våra kulturarv

Att vårda vårt kulturarv är för många av oss en självklarhet. Vissa byggnader blir kulturminnesmärkta, vissa delar av Sveriges landskap blir nationalparker, vi har museer som samlar in föremål och visar dem, vi skyddar vissa delar av landskapet som naturskyddsområden o s v . Allt detta kräver naturligtvis stora resurser både ekonomiskt och personellt. Staten, länsstyrelserna, landtingen och kommunerna tar här var och en sin del av ansvaret.

Arkivlagen säger

Enligt arkivlagen är en kommun skyldig att åt eftervärlden spara och vårda alla protokoll och andra handlingar som visar vilka beslut som en kommun har fattat och som visar hur kommunen har utvecklats under åren. Dessa handlingar samlas ofta i ett kommunarkiv. Lagen säger att myndigheten (kommunstyrelsen) skall "organisera arkivet på ett sådant sätt att rätten att ta del av allmänna handlingar underlättas."

Var finns föreningsarkiven?

Men vem tar ansvaret för det stora kulturarv som våra föreningar och organisationer åstadkommer genom sin verksamhet och som också påverkar - och har påverkat - samhällets utveckling?

Detta kulturarv finns dokumenterat i alla de handlingar som finns i en förening i form av protokoll, verksamhetsberättelser, verksamhetsplaner m m. Handlingar som produceras av förtroendevalda entusiaster och som presenteras på årsmötet för godkännande men vad händer sen? Var tar de vägen?

I källaren eller på vinden

Jo, en stor del av detta kulturarv förvaras ofta hos någon förtroendevald i dennes bostad, på vinden eller i källaren i osorterat skick, utsatt för fukt och brand. Vid en flytt försvinner det ofta. Personer som inte är insatta i handlingarnas historia tycker att de är värdelösa och kastar bort dem. Så var det med den kulturskatten! Hur skall våra barn och barnbarn kunna få del av allt det som vi har upplevt? En del kommuner - något mer än hälften av kommunerna i Stockholms län - har insett det kulturella värdet av dessa handlingar och tar emot föreningarnas handlingar och förvarar dem på ett säkert sätt och gör det på ett föredömligt sätt.

Men vad gör resten av kommunerna i Stockholms län? Ja de anser väl att föreningsarkiven inte är deras sak - det finns inte tillräckligt med resurser för att ta hand om dessa handlingar. Men vem skall då ta hand om dessa och ge kommande generationer en möjlighet att ta del av kommunens tidigare föreningsliv

Ni politiker och beslutsfattare:

Öppna upp Era kommunarkiv så att föreningslivet kan förvara sina föreningshandlingar hos Er. Visa t ex i form av utställningar vilka kulturskatter det finns i föreningarnas arkiv. Uppmuntra alla föreningar att komma med sina handlingar till Er. Marknadsför i Er kommun att Ni är intresserade av att få förvara föreningarnas arkiv. Gör arkiven tillgängliga för allmänheten och forskare.

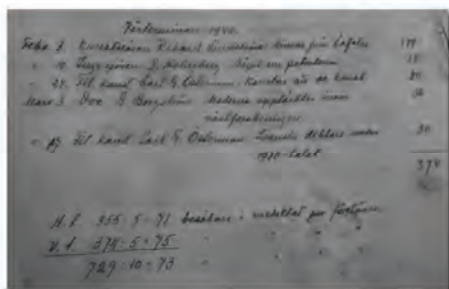
Bilda arkivförening

Ett sätt att stimulera insamlingen av föreningsarkiv är kanske att verka för att en arkivförening bildas.

Stockholms Län vill bevara nutiden och dåtiden åt framtiden genom att alla föreningsarkiv samlas, vårdas och registreras i ASL för att på så vis kunna sökas på nätet.

Vi vill att alla föreningar skall utse en arkivansvarig som kan samla föreningens alla handlingar, gallra, sortera och lämna in dem till en institution för säker förvaring t ex ett kommunarkiv eller en arkivförening.

Politiker och beslutsfattare inom kommunerna:
Hjälp oss i vår strävan att rädda vårt kulturarv

Skriv din förenings historia

En nyhet i FSL:s kursutbud detta år är en kurs som rör författandet av den egna föreningens historia. Hittills har kursen med framgång hållits vid tre tillfällen. Fler kurser planeras under 2009.

Vi i FSL försöker hela tiden förbättra vårt kursutbud och det har länge varit ett önskemål från våra kursdeltagare att få lite vägledning i den svåra konsten att skriva en bra jubileumsskrift. Står ni som förening inför ett stort jubileum? Eller tycker ni det skulle vara kul att skriva något om er förenings historia i medlemsbladet? I så fall kan vi rekommendera denna kurs. Datum för 2009 är ännu inte satta men hör gärna av er redan nu till FSL:s kansli om ni vill ha plats.

Kursen har inte för avsikt att presentera en mall för hur en jubileumsskrift ska förfärdigas utan tar snarare ta upp en del moment som kan vara bra att tänka på innan man börjar och under arbetets gång. Vi diskuterar runt väsentligheter som arbetets målgrupp, ambitionsnivå, tidsramen för projektet och finansiering. Vi ställer oss frågan om vem som är bäst lämpad att skriva föreningens historia och var han eller hon kan hitta material till skriften. Vad ska historiken innehålla och hur ska materialet struktureras? Vi reder ut en del formalia kring källhänvisningar, bilddokumentation och tryckformalia. Slutligen diskuteras vi olika exempel på jubileumsskrifter i en gruppdiskussion.

Under våren 2009 planerar vi även en fortsättning i form av ett forskningsseminarium tänkt för dem som gått den tidigare kursen. Här tar vi hjälp av en extern föreläsare som fördjupar frågan om forskning i föreningsarkiv.

**Ordna och Vårda
föreningsarkiven
ges ut av**

Postadress
Stockholms Stadsarkiv
Box 22063 10422 Stockholm
Besöksadress
Kungsklippan 6
Tel. 08-50828342
Hemsida: www.foreningsarkiven.a.se
E-post: info@foreningsarkiven.a.se

Ansvarig utgivare: Kjell Nilsson
Redaktion: Göran Johansson,
Kjell Nilsson, Nils-Bertil Nilsson,
Eva Wetterborg.
Foto: Barbro Nilsson,
Eva Wetterborg
Layout: Victor Wetterborg